

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 9

**Rivne
2017**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 9

**м. Рівне
2017**

УДК 788 : 008(063)

ББК 85.315.7

I – 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації *серія KB № 19865-9665 P*Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(*протокол № 4 від 30 березня 2017 р.*)**Редакційна колегія:****Постоловський Р.М.**, Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Академії соціальних і педагогічних наук, кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ, **голова редакційної колегії;****Апатський В.М.**, доктор мистецтвознавства, професор, Народний артист України, академік, член-кореспондент академії мистецтв України, професор кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського, м. Київ, **заступник голови редакційної колегії;****Павелків Р.В.**, Заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України, доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ, **заступник голови редакційної колегії;****Цюлюпа С.Д.**, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;****Посвалюк В.Т.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Ян Романовський**, доктор наук, професор, м. Бидгощ, Польща;**Криштоф Камінський**, доктор наук, професор, м. Лодзь, Польща;**Нічков Б.В.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Мінськ, Республіка Білорусь;**Скороходов В.П.**, доктор культурології, професор, м. Мінськ, Республіка Білорусь;**Круль П.Ф.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;**Богданов В.О.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Харків;**Карпак А.Я.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;**Качмарчик В.П.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Вербець В.В.**, доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Вовк Р.А.**, кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Гишка І.С.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;**Прокопович Т.Ю.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Рівне.**Рецензенти:****Апатський В.М.**, доктор мистецтвознавства, професор, народний артист України, академік, член-кореспондент академії мистецтв України, професор кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.**Яремко Н.О.**, доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної фольклористики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка.**Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя.** Збірник наукових праць. Випуск 9 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські береги, 2017. – 216 с.

ISBN 978-966-416-489-1

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на музичних інструментах.

Подана проблематика, наукові статті містять корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких вищих навчальних закладів і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 788 : 008 (063)

ББК 85.315.7

*За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.**Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

© Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ, 2017

© Видавництво "Волинські береги", 2017

ISBN 978-966-416-489-1

З М І С Т

Апатський В.М. Нариси творчої діяльності професора Романа Вовка	7
Карп'як А.Я. Історичний огляд флейтового мистецтва українських земель до початку ХХ століття.....	15
Качмарчик В.П. Флейтова соната в «...прозорих класичних тонах».....	23
Богданов В.О., Богданова Л.Д. Ростислав Володимирович Геніка (14.10.1858 – 09.12.1942): портрет музиканта за маловідомими і новими документами.....	28
Павелків Р.В., Палаженко О.П. Психофізіологічні основи формування музично-виконавської діяльності учнів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах.....	54
Круль П.Ф. Драматургія тембру мідних духових інструментів у оркестровій музиці ХІХ століття.....	57
Сверлюк Я.В. Історичні витоки західноєвропейської професійної музичної освіти	59
Скороходов В.П. Публичные выступления	63
Ничков Б.В. Функционирование музыкальных учебных заведений в Беларуси (начало ХІХ – до начала ХХ ст.)	66
Криштоф Камінський. Методика керування духовими камерними ансамблями в початковий період свого існування.....	73
Ян Романовський. Вплив історичних знань та виконавства на сучасне бачення музики, створеної композиторами Бароко.....	77
Вербець В.В. Структурна організація методичної компетентності майбутнього музиканта.....	80
Цюлюпа С.Д. Асоціація діячів духової музики в мистецькому житті Рівненщини	83
Марценюк Г.П. Проблеми формування виконавського апарату тромбоніста.....	99
Гишка І.С. Музично-акустичні та анатомо-фізіологічні засади звукотворчого процесу в мідних духових інструментах.....	104
Палаженко О.П. Педагогічні рекомендації щодо пристосування дихальної системи до умов гри на духових інструментах.....	109
Плохотнюк О.С. Специфіка підготовки учнів-духовиків до публічного виступу	112
Гайдабура О.Д. Синкопи естрадно-інструментального напрямку джаз-оркестрів м. Рівне.....	115
Терлецький М.М. Деякі поради молодим диригентам щодо ефективного настроювання духового оркестру.....	118

Сіончук О.В. Окремі особливості викладання джазу в Україні та США: порівняльний аналіз	122
Турчинский Б.Р. Сергей Накаряков «Венецианский карнавал»	126
Пастушок Т.В. Проблеми засвоєння метро-ритмічних навичок в учнів дитячих музичних шкіл.....	135
Димченко С.С., Димченко К.С. Секрети педагогічної майстерності Василя Темнюка	138
Закопець Л.М. Концертні жанри для гобоя у творчості українських композиторів	143
Дорожівський Р.Г. Розробка універсальної теорії диригентського ремесла – актуальне завдання ХХІ століття	146
Горбаль В.Я. Оркестр у інструментальних концертах Йоганна Адольфа Хассе	149
Столярчук Б.Й. Микола Невірковець – диригент, педагог.....	155
Максименко Д.П. Концерт для саксофону – сопрано з оркестром Андрія Ешпая в контексті становлення російської виконавської школи другої половини ХХ століття.....	158
Дзвінка Р.І. Ансамблеве саксофонове виконавство кінця ХХ – початок ХХІ століття	164
Старко В.Г. Значення та підготовка тростини при грі на фаготі.....	168
Малиновська Р.А. Генезис духового мистецтва України.....	173
Павленко О.Ф. Втілення рис неоромантизму у Концерті для флейти та симфонічного оркестру «Un Tout....» Євгена Станковича	178
Прокопович Т.Ю. Жанрово-стильова своєрідність ансамблів для дерев'яних духових інструментів Михайла Вериківського.....	182
Білас В.І. Явище мультиінструменталізму у творчості львівських виконавців-духовиків ...	187
Максименко Л.В. Фундаментальні основи виконавського процесу музиканта-саксофоніста: теорія та практичні рекомендації автора.....	192
Островський Ю.В., Островська О.Ю. Методика роботи з дитячим духовим оркестром.....	198
Відомості про авторів	205
Презентація новітніх, фахових навчально-методичних видань	208

УДК 78.036.9(477.81)

*Гайдабура О.Д.,
м. Рівне***СИНКОПИ ЕСТРАДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО НАПРЯМКУ
ДЖАЗ-ОРКЕСТРІВ м. РІВНЕ**

Анотація. В статті висвітлюються питання розвитку естрадно-інструментального мистецтва м. Рівне. Починаючи із XV сторіччя Рівне згадується в історичних джерелах. В ті часи діяли благодійні музичні класи та студії при католицькому костелі, у 1926 році була відкрита приватна музична школа...

У другій половині 50-х років в Рівному почали створювати при клубах міста джаз-ансамблі. Після відкриття в 1955 році Рівненського музичного училища був створений перший джаз-оркестр. На Західній Україні почався інтенсивний рух в напрямку естрадно-інструментального мистецтва.

Annotation. The article highlights the issue of pop-art tool Rivne. Since the XV century Rivne mentioned in historical sources. At that time acted charity music classes and studio at the Catholic church in 1926 was opened a private music school ...

In the second half of the 50s in Rivne began to create clubs with City jazz ensemble. After opening in 1955, Rivne Musical School, created the first jazz orchestra. In Western Ukraine began an intense movement towards pop and instrumental art.

У даній статті мова йде про музичний жанр, який має величезне значення у розвитку культури нашого міста Рівне. Починаючи із XV сторіччя Рівне часто згадується в історичних джерелах та лише за володіння ним Марії Несвицької місто набуває динамічного, економічного, господарського та культурного розвитку.

У ті часи в Рівному, яке вже тоді мало статус повітового, міська еліта влаштовувала бали, вечори, зустрічі, на яких завжди грала музика. Яка то була музика – класична, танцювальна, розважальна – уточнювати не будемо, але що вона часто звучала, підтверджують історичні джерела. Із родини князів Любомирських був відомий на Волині князь Любомирський. Він із дитинства захоплювався музикою, спочатку навчався у приватного капельмейстера – згодом у музичному закладі німецького міста Дрезден. У Рівному Казимир Любомирський влаштовував музичні вечори, на які з'їжджалися кращі представники волинської шляхти.

У 1908 році у Рівному було відкрито театр Лейби Зафрана, це привернуло увагу заїжджих акторів і музикантів, а також місцевих шанувальників їх мистецтва. У 1924 році в Рівному діяли благодійні музичні класи та студії при католицькому костелі, у 1926-1936 роках приватна музична школа ім.Шимановського та школа Нементовського. Також чимало дітей навчались музиці у приватних педагогів.

Вищезгадані музичні заклади та колективи стали поштовхом для створення в майбутньому окремих інструментальних колективів, які в свою чергу сприяли розвитку в Рівному такого музичного жанру, як джаз.

... Перша синкопа. У 1939 році в Рівному була відкрита дитяча музична школа – це був перший державний музичний заклад на Рівненщині. До речі, у цьому музичному закладі навчався по класу фортепіано і автор статті (1950-1957 рр).

...1947 рік. Після закінчення Другої світової війни місто Рівне – один із багатьох зруйнованих війною населених пунктів Західної України. На той час було шість загальноосвітніх шкіл, два кінотеатри: "Партизан", "Зміна", драматичний театр, декілька бібліотек. Той, хто під'їжджав до міста зі сторони Здолбунова, звертав увагу на дві споруди: католицький костел, православний собор.

Популярними серед рівнян 50-х років були міські клуби: залізничників ім. Першого Травня та комунальників. По суботах та неділях в цих закладах культури проводились вечори відпочинку – танці, в парку ім. Т.Шевченка вечорами грав оркестр, в репертуарі цього колективу були популярні твори того часу: О.Цвасман "Неудачное свидание", "Рио-рита", "Брызги шампанского", а також пісні з репертуару Петра Лещенка – "Татьяна", "Голубые глаза"...

У 1955 році було відкрито рівненське музичне училище. Викладач училища по класу труби Владлен Прибора створив учнівський біг-бенд. Це був перший джаз-оркестр, з якого почався розвиток естрадно-інструментального напрямку Рівного. У 1950-х роках в кінотеатрі "Партизан" перед початком кіносеансів грав джаз-ансамбль, в репертуарі якого були популярні мелодії та пісні того періоду.

В оркестрі грали: Соломон Тіне, Григорій Мухін (труба), Леонід Чеховський (саксофон), Марія Купер (Понаровська) (рояль), Юхим Барбаумов (акордеон), Юзик Бортник (ударні), Лариса Свірска (вокал). Через деякий час оркестр кінотеатру "Партизан" поповнився новими музикантами:

Дмитро Панасюк (саксофон), Олександр Тотельбойм (саксофон), Георгій Маков (гітара), Володимир Рабізо (контрабас), Олександр Каневський (рояль), Валентин Ткачук (вокал), М. Шипенко (ударні).

Друга синкопа. 1960-ті роки. Ансамбль ресторану "Україна": Олександр Корник (скрипка), Юхим Барбаумов (рояль), Анатолій Самсонович (акордеон), Юрій Борщай (труба), Юзик Бортник (ударні), Володимир Степанович (саксофон). Вокалісти: Людмила та Леонід Шевцови.

В другій половині 1960-х років при Рівненській філармонії був створений інструментальний джаз-секстет під керівництвом Бориса Векслера. В цьому колективі грали: Борис Векслер (акордеон), Лев Векслер (контрабас), Михайло Некрич (труба), Микола Нестеров (саксофон, кларнет), Григорій Ший (ударні), Степан Павльо (гітара), з часом рівненська філармонія була представлена джаз-ансамблем "Парни с нашей улицы" (керівник Анатолій Гершбург). В репертуарі цього колективу були відомі джазові композиції, а також фантазія на теми пісень рівненського композитора Михайла Каганова "Мелодії рівненського Полісся".

Джаз-оркестр рівненського клубу будівельників був створений у 1962 році, його організував Микола Шевчук, в якому зібрав найкращих музикантів міста, це були учні рівненського музичного училища: Володимир Бугринець (саксофон), Яков Рахомімов (труба), Володимир Брагинський (ударні), Олександр Гайдабура (рояль), Арон Поляк (труба, військовослужбовець), Іван Студьоний (тромбон), Микола Шевчук (акордеон), Юрій Крушинський (саксофон), Володимир Ущатовський (кларнет). Оркестр мав назву "Строитель". В зимовий період оркестр грав на вечорах танців, а в літній період гастролював з концертною програмою по Україні.

Естрадний оркестр гарнізонного будинку офіцерів був створений у 1970 році. В оркестрі грали: Анатолій Залевський (клавішні), Валерій Якименко (гітара), Юрій Хмуринський (ударні), Михайло Бобов (саксофон), Степан Бондар (саксофон), Святослав Стукан (саксофон), Володимир Безпаленко (труба), Юрій Ільченко (тромбон, керівник). Естрадний оркестр будинку офіцерів супроводжував танцювальні вечори, а також виступав з концертними програмами перед військовослужбовцями рівненського гарнізону. Керівниками колективу в різні періоди працювали – Юрій Ільченко, Анатолій Залевський. В репертуарі естрадного оркестру були популярні мелодії та пісні, фантазія на теми пісень про Велику Вітчизняну війну. Цей колектив зробив вагомий внесок у розвиток естрадного мистецтва нашого краю.

У 1970-х роках в рівненській філармонії був створений джаз-ансамбль з рівненських музикантів: Геннадій Гаманіс, Святослав Бортнік, Іван Студьоний, Віктор Шипенко, Пилип Майзель, Святослав Дудар, Володимир Руй.

Третя синкопа. Створення джаз-ансамблю "Експрес" при клубі залізничників ім. Першого Травня – керівник Микола Шевчук (1970 р.), музиканти оркестру: Пилип Крючок, Володимир Міськов, Борис Олендра, Михайло Бобов, Микола Мороз, Анатолій Ріцман, Олександр Гайдабура, Дмитро Івашко, Зінаїда Гор'єва (вокал), Євген Бічев (вокал).

Програма естрадного ансамблю "Експрес" клубу ім. Першого Травня:

1. Естрадний монолог "Ровно – тебе наши сердца" – вик. Анатолій Радковський;
2. сл. А.Сингаївський, муз. О.Каневський "Баллада о Павле Корчагине"
3. сл. М.Ісаковський, муз. Блантер "Летят перелетные птицы", соліст В.Гашевський;
4. сл. И.Резник, муз. Р.Паулс "Миллион алых роз";
5. сл. И.Резник, муз. Ю.Антонов "Это жизнь";
6. О.Пахмутова, М.Добронравов "Птица счастья", вик. В.Гашевський;
7. муз. Ж.Татлян "Осенний свет";
8. муз. Р.Паулс "Из памяти уходят имена";
9. обробка О.Іванова "Песни прошлых лет", соліст В.Гашевський;
10. А.Радковський, монолог "Спасибо, песня".

Склад джаз-ансамблю "Експрес" у 1980 р.:

- А.Головатюк – труба,
Г.Сойхер – ударні,
С.Похолок – гітара,
О.Гайдабура – клавішні, керівник ансамблю,
М.Протас – саксофон,
Б.Столярчук – бас-гитара.

У 1980-х роках Тіт Юзифович створив естрадний оркестр рівненського льонокомбінату "Алые паруса". В цьому оркестрі грали працівники цього підприємства, які володіли грою на музичних інструментах (труба, саксофон, гітара), це був справжній аматорський колектив. Згодом оркестр очолив професійний музикант Євген Уляновський, цей колектив приймав активну участь у творчому житті нашого міста, а також у всеукраїнських конкурсах та фестивалях, які проходили в Україні. З оркестром

співали вокалісти: Віталій Гашевський, Ірина Григорьєва. Рівень виконання цього музичного колективу був професійним, про що свідчать його виступи в Санкт-Петербурзі (Ленінграді) на фестивалі "Білі ночі", куди він був запрошений. Сталось так, що керівник оркестру захворів, і щоб не зривати виступи естрадного оркестру, був запрошений диригент Олександр Гайдабура, який очолив цей колектив, в програмі оркестру звучали твори українських композиторів: Ігоря Поклада, Ігоря Шамо, Володимира Івасюка, твори світової джазової класики, і особливо багато аплодисментів було після виконання оркестрового попурі на теми українських мелодій в обробці ривнянина Олексія Іванова.

У Новоздолбунові ентузіасти джазової музики при автоколоні організували джаз-оркестр "Сигнал" під керівництвом Олексія Іванова, згодом його очолив Микола Шевчук, це був повний склад біг-бенду (4 труби, 4 тромбона, 5 саксофонів та ритм група).

У 1972 році при міському будинку культури Олександр Гайдабура створив джаз-оркестр "Полісся". Цей колектив приймав участь у міжнародному конкурсі сучасної естрадної пісні (голова конкурсу Едуард Ханок) в білоруському місті Солігорськ і став лауреатом цього конкурсу, а згодом джаз-оркестру "Полісся" було присвоєно почесне звання Народний оркестр України. З оркестром співали: Людмила Лавренюк (Ульяновська), лауреат міжнародного конкурсу та лауреат всеукраїнських конкурсів патріотичної пісні Віталій Гашевський.

У 1975 році при міському будинку культури був створений естрадний оркестр "Панорама", керівник – Володимир Шварцапель. У 1981 році в м.Солігорськ (Білорусія) оркестр став переможцем цього конкурсу, в цьому колективі грали відомі музиканти Рівненщини: Володимир Шварцапель (керівник), Степан Цюлюпа (труба), Євген Самусенко (саксофон), Леонід Юзюк (труба), Михайло Гамбель (труба)...

Чергова синкопа – це створення в 1972 році на базі кафедри духових та ударних інструментів Рівненського факультету Київського інституту культури джаз-оркестру (диригент Олександр Гайдабура). Більше сорока років цей колектив – учасник творчих звітів художніх колективів та митців Рівненщини в м.Києві. Джаз-оркестр – лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів. Колишні учасники, студенти джаз-оркестру кафедри духових та ударних інструментів працюють в багатьох оркестрах України та зарубіжжя: Степан Цюлюпа – к.п.н., доцент, член Гільдії трубачів України, зав. кафедри духових та ударних інструментів інституту мистецтв; Тарас Безнюк – диригент Муніципального духового оркестру м.Хмельницький; Володимир Заремба – керівник джаз-оркестру Тульчинського училища культури; Михайло Майовецький – диригент джаз-оркестру Дубенського училища культури, Відмінник освіти України; Мирослав Филипчук – к.п.н., доцент кафедри естрадної музики інституту мистецтв РДГУ, диригент джаз-оркестру; Тарас Пастушок – лауреат міжнародних конкурсів; Олександр Сіончук – ст. викладач, керівник диксиленд-бенду "Джокер", Роман Дзвінка – к.п.н., доцент, завідувач кафедри фольклору ІМ РДГУ.

У 2002 році був витворений цікавий спільний проект: джаз-оркестр (керівник Олександр Гайдабура) Інституту мистецтв кафедри духових та ударних інструментів разом з рок-формацією "Chant Moulin", де було поєднано рок-музику з джазом.

"Chant Moulin" об'єднав шанувальників рок-музики, студентів Рівненського інституту мистецтв: Юрій Шнайдер (вокал-гітара), Володимир Луговський (ударні інструменти), Юрій Садовий (бас-гітара), В'ячеслав Гайдабура (клавішні інструменти), Андрій Ляшук (вокал, флейта), Олександр Конотопчик (гітара), творча група музикантів створила власні композиції, спираючись на фольклорний матеріал рівненського Полісся.

Джаз-оркестр і рок-формація досить успішно гастролювали Україною з концертними програмами, в цей період був відзнятий музичний фільм "Синя папороть", а також випущений компакт-диск з однойменною назвою.

У 1993 році на кафедрі духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ створений диксиленд-бэнд "Джокер", керівник ст.викл. О.Сіончук. Багато вихованців диксиленд-бенду "Джокер" працюють за фахом – керівниками духових та джазових оркестрів. Колектив – лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів та фестивалів.

1996 рік – створення джаз-оркестру Палацу дітей та молоді (керівник М.Баланчик). Учасники оркестру – одноступі і по справжньому закохані в джаз.

Ансамбль естрадної та джазової музики Палацу "Текстильник" розпочав свою діяльність у 1986 році. Засновник та перший керівник – випускник кафедри Микола Панащук. У 1997 р. колективу присвоєно звання "Народний". Згодом цим ансамблем керували рівненські музиканти: Леонід Юхневич, Руслан Кравчук.

В 2002 році на базі духового відділення Рівненського музичного училища був створений джазовий оркестр, його керівником став Ігор Данилюк. У 2002-2009 роках колектив брав участь у джазових фестивалях та конкурсах міста та області.

Кілька десятків років тому слово "джаз" вороже приймалося ортодоксами музики соцреалізму. Але джазові віяння Європи невпинно долітали до наших країв. На творчому подихові відбувся вечір джазової музики в актовій залі Рівненського інституту мистецтв. Біг-бенд музичного училища (керівник І.Данилюк) та джаз-оркестр кафедри духових та ударних інструментів РДГУ (керівник О.Гайдабура) полонили присутню публіку вдалим музичним виконанням. Обидва колективи відзначилися професійністю, майстерністю та цікавим репертуаром. Твори світової джазової класики Г.Міллера, Д.Еллінгтона, Д.Уорена виконувалися на високому рівні. Як зазначив зав. кафедри духових та ударних інструментів інституту мистецтв Степан Цюлюпа – "це було справжнє свято джазу". Особливо на "ура" публікою сприймався сейшн виконавців (одноосібне виконання власних імпровізацій на інструментах).

У джазових колах усього світу була популярна така фраза: "That Cat can play", що в дослівному перекладі означає "той кіт може грати". "Коти" на джазовому вечорі могли грати. Ще й як грати! Джазу – зелене світло.

Використана література:

1. Б.Столярчук, О.Гайдабура. Ритми Рівненського джазу. – Рівне: О.Зень, 2009. – 168 с. (навчальний посібник з курсу "Оркестрова література").
2. О.Гайдабура. Власні спостереження, аналітичні висновки, дослідження розвитку інструментального жанру м. Рівне.
3. Б.Столярчук. Митці Рівненщини. – Рівне: О.Зень, 1997. – 364 с.

УДК 78.071.2

*Терлецький М.М.,
м. Рівне*

ДЕЯКІ ПОРАДИ МОЛОДИМ ДИРИГЕНТАМ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО НАСТРОЮВАННЯ ДУХОВОГО ОРКЕСТРУ

Анотація. У пропонованій статті основна увага зосереджена на бажанні автора допомогти молодому диригенту в одному з ключових питань його діяльності – настроювання інструментів та оркестрових груп на основі нового його сприйняття.

Ключові слова: диригент оркестру, слуховий самоконтроль, порівняльний аналіз.

Annotation. This article focuses on the basic desire of the author to help young conductor in one of the key issues of his work-tuning instruments and orchestral groups based on its new perception.

Key words: Batonist, auditory self-control, comparative analysis.

Слово "диригент" іншомовного походження. Значення його стосовно музичного мистецтва – направляти чи керувати якимось виконавським колективом: оркестром, хором, ансамблем.

Якщо дивитися, як працює диригент, кваліфікований майстер-професіонал, то процес його роботи, на перший погляд, здається дуже простим і легким, ніби здійснюється сам собою. Професійна майстерність, віртуозність, володіння матеріалом того чи іншого виду роботи починається якраз там, де закінчується видиме зусилля. Тому, чим менше зовнішньої напруги вкладає кваліфікований диригент, тим не помітнішою його робота, тим вища його кваліфікація.

Диригування є творчий психо-фізичний акт, під час якого диригент засобом своєї волі, темпераменту і професійної техніки впливає на виконавський колектив, і, підкоривши його собі, направляє до реалізації поставленої мети.

Воля, ініціатива, енергія, наполегливість мають в диригуванні специфічно-практичне значення. Якщо відсутні ці риси характеру, то диригентська діяльність стає практично неможливою.

Диригент повинен чути і бачити, мати швидку реакцію і бути рішучим, досконало знати всі інструменти духового оркестру.

У роботі з оркестром необхідно враховувати педагогічні і психологічні аспекти. Стосунки з учасниками колективу мають бути дружніми, щирими, але не панібратськими. Треба старатись знайти у спілкуванні з музикантами золоту середину, це допоможе продуктивно проводити свою роботу.

Диригент зобов'язаний добре знати всіх учасників колективу. Тільки при знанні характерів, здібностей, можливостей кожного виконавця можна досягти вагомих успіхів.